

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vita Magni Servi Dei P. Julii Mancinelli Societatis Jesu

Cellesi, Jacopo

Oeniponti, 1677

I. Nativitas & pueritia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42734

VITA
P. JULII MANCINELLI.

LIBER I.

Nativitas & Pueritia

CAPVT I.

Atus est P. JULIVS MANCINELLVS, Año MDXXXVII. Mense Octobri, III. Idus post noctis umbilicum, Sabbato in Auroram rubescente. Patriam Maceratam habuit civitatem Marchiæ sanè nobilem, seu situm, seu originis prærogativam spectes. Florent in ea studia literarum, aditu ad publicos honores optimo cuique semper aperto. Summa rerum penes præsidem est, seu legatum, cujus imperium omnes attendere debent. Parens illi fuit LEONARDVS MANCINELLVS, celeberrimus juris utriusque interpres, & Doctor, MATER ANTONIA COSTA lectissima Fæmina, illustri ambo profapiâ inter suos oriundi, quam & Antenati eorum cum sacris, tum profanis functi gradibus illustriorem reddidere. Extat ejusce rei locuples testimonium hodièque, avita Mancinellorum bibliotheca, quam PETRVS FRANCISCVS MANCINELLVS velut cum sanguine hæreditatam exteris thesauri loco commonstrat. Inter matres Julius primus aspexit lucem, nulli deinceps ex fratribus cum probitate morum, tum litterarum laude secundus. Musis, teneris ab unguiculis puer ita assuevit, ut ijs sæpè quinas,

Annus & dies Nativitatis,

Patria.

Parentes.

Primus inter Fratres.

Impignitas discendi,

A

nas,

Genitricis
perspicacia

Multitudo
simul di-
scendorum
confundit,

Manent,
quæ pueri
discunt,

Sacris lite-
ris legēdis
mirè initi-
atur, & affi-
situr.

nas, nonnunquam senas per diem horas dederit, indefesso la-
bore, cui tamen fructus æratulæ imbelliâ non uberrimè re-
spondit. Supplere paulò post visa est Mater, mulier hercle
perspicax, & intelligens, minimè perfunctoriè & in Latio, &
in Platone versata. Tanti refert ad excitandam filiorum in-
dolem promovendamq; parentum docilitas. Literis sociavit
ingenuarum chorum artium, cantum, chelyn, gladiatoriam,
equestrem animosè auspicatus simul tot perdiscendis
facultatibus pares vires non attulit. Itaque rudimenta illa
tam mollibus annis non tam instructio, quàm confusio vi-
deri poterant. Valuere tamen mirum, quantum in reli-
quam ætatem; ut magnis illum sæpè periculis terrâ, ma-
riq; insidiarum, indomabilium equorum feliciter subtra-
herent! ità nimirum DEO fervorum suorum educationem
admoderante, quos in egregia gloriæ suæ instrumenta pau-
latim adaptat. Sic Mosen adhuc vagientem securè dormire
inter undas docuit, ne postea se vir, populùmque traducere
per mare rubrum sicco formidaret vestigio. Quia verò vel
pravo naturæ genio, vel odio communis inimici frequenter
contingit, ut, quæ recta in nobis sunt, degenerent in vitium,
ideò & magnanimi hi Julij spiritus, indoles virtuti alioqui
peramica, magnam ei sui vincendi materiem præbuerunt,
dum nil æquè difficile illi videbatur, quàm injurias perferre,
neque se de lædentibus vindicare posse. Qui de se tanta
alacritate incitabatur ad Musas, non poterat non item pari
pondere erga pietatis studia ferri. Miram jam tum puer vo-
luptatem capiebat ex sacrarum lectione literarum, à quibus
propè ipsos integros dies non videbatur posse divelli. Ex ijs
altissimos de DEO, deque Bonitate ejus hauriebat conceptus,
quam illi sacræ illæ historiæ ob oculos exaggerabant, adeò
ut domi postea eas relegens, atque Matri ad id illum ex pro-
fesso invitanti enarrans sæpissimè in uberes fletus difflueret:
qui tener sensus ei de Misericordia Numinis postea per reli-
quam

quam omnem vitam mansit perpetuus, tamque constans, ut nullum peccati genus tam enorme, tamque horrendum committi posse crederet, cui non facilis impetrari venia à tam bono DEO posset. Ex quo & illa suavis cum divina voluntate extitit consensio, dum quassibet, quantumvis acerbis, quæ homini evenirent, calamitates, non secus, ac gratissimos paternæ manûs ductus intueri assvesceret, vel ad puniendâ impiorum peccata, vel ad acuendam proborum virtutem valituros. Lustrabat item lectitando quotidie vitas Sanctorum cum desiderio haud vulgari imitandi illorum acta, reputabatque summum felicitatis apicem ad illorum sanctimoniam aspirare licere. Nec aliunde vehemens illa audiendi verbi Divini exarsit sitis. Ex concionibus per templa habendis cum necdum eum fructum, quem sperabat, referre per ætatem posset, dictionis granditatem minùs affectus, aliud humiliter dicendi genus pueri auribus arrisit. Horridos eremi incolas, peregrinos, mendicos, ubi per compita de divinis rebus, de quatuor novissimis, de gravitate peccati mortiferi rudi Minervâ disputabant, avidius consectabatur. Quippe quorum verbis ab ipsa mentis cultus asperitate afflari pondus, & Spiritum autumabat. Circa Festum Pentecostes diem aliquando cum audisset verba de Spiritu Sancto fieri, enixè Matrem rogavit, libèret sibi explicare probè, quid rei denique hic Spiritus Sanctus foret? & intellecto, illum esse Deum, perinde ac Patrem Cælestem, qui in terras descenderet, habitaretque in animis hominum, subjunxit Julius; ergò ego quoque potero habere hunc Spiritum Sanctum? Cum annueret Mater, dummodo peccatis abstineret; mirè gavisus est firmissimo apud animum suum facto decreto, non sanè unquam in posterum delinquendi, ne Spiritum cordis inquilinum foras ejiceret. Atque hinc odium illud plus quàm Vatinianum erga quodvis peccati genus, inde propensio illa animi erga Spiritum Sanctum singularis;

Lectitas
vitas San-
ctorum,

Audiendi
verbi divi-
ni sitis.

Distinguit
pro suo
captu inter
conciones.

Simplices,
piæ tamen
magis arri-
dent.

Vult cog-
noscere,
quid Spiri-
tus Sanctus
sit.

Pietas &
reverentia
erga Spiri-
tum Sanctum.

de quo jam tum aliquid scribendi, prout postea fecit, calor infederat, indignum ratus tam pauca de eo cum in scripturis, tum à Scriptoribus extra Scholas tradi, ut mirum videri minimè debeat, tam parùm, tamque propè nihil de eo ab hominibus sciri. Hoc tempore Julius opportunus videbatur, in quem vir gravis juxta, ac doctus ingenuum jaceret jocum. Sciebat hic Julium esse perquam sciendi avidum, promisit itaque se ipsum scientiam quandam Angelicam docturum, ad quam feliciùs capiendam debere se jejunijs, vigilijs, Sacramentorum usu, multo precatu apparare, secundum quæ Angelum ejus aspectui appariturum, qui ipsi nobilem illam omniscientiam infunderet. Quæ præviæ dispositiones si abessent, vel Angelum non ad futurum, vel certè ei infusas illas species animo quamprimùm diffluxuras. Speciosa promissa mirum, quantum accendère adolescentuli mentem, ut nihil eorum omittendũ statuerit, quæ ad tam locupletis promissi consecutionem pertineret, conatui addidit frequètia munera, quibus doctori illi ad standũ citò promissis ad blandiri non cessabat. Postquã nec sic quidẽ velificari suis ingentibus spebus vidit, deprehendit tãdem astu se quanquam laudabili circũventũ; qui nec ipse suo fructu carverit; in animo namq; Julij cupido ingens perseveravit munditiem cordis illibatam conservandi, quæ ipsi viam ad omnes facilè scientias indipiscendas complanaret. Angelorum etiam venerationem, cultumq; stabilem reliquit, qui nec antè ipsum, quàm vita deseruit. Atque hujusmodi ferè ludicris in pueritia Julij animus attinebatur, aliorum, quibus ejus germani, consanguineique plurimùm gaudebant, quæque propemodum jus hospitij obtinuerant, minùs nihilo curiosus, genio ipsum ad seria magis, ac severa inclinante. Dabat scilicet hoc parentum reverentiæ, & amoris, ut, quæ ipsis minùs probari cognoverat, ne attingeret quidem, probi filij munus esse ratus, majoribus suis nullam stomachandi occasionem præbe-

re.

Ingenuus
jocus inju-
lium.

Observan-
tia erga
Parentes.

Et ipsi parentes, si fortè quadamtenus exorbitâset, non
 continuò in illum acriùs advertebant, sed satis habuere ag-
 nosci errorem, suúmque ad sequiora vultum omni ferulâ, &
 castigatione filio esse potiorẽ. Spontanea ista noxarum
 agnitio semper ei, quamdiu vixit, adhæsit constanter, cau-
 saque fuit, ut nullam unquam per tot annos in religione ex-
 actos à superioribus pœnam tulerit, existimantibus super-
 vacaneum esse illum punire velle, qui ipse jam de se pœnas
 sumpisset. Summo odio in ea errata ferebatur, sine quibus
 infantia ferè non agitur, quæque deprehensos rubore suf-
 fundunt, qualia ut plurimum esse creduntur, Mendaci-
 um, & edacitas, nunquam in alterutro à quoquam quan-
 tumvis oculato observatore notata. Totius viræ decursu,
 qui fuit octoginta, & unius annorum, unum solum menda-
 cium puero decenni excidit, non in damnum cujusquam,
 sed ad modicam puerilis gloriolæ captationem prolatum.
 Tam solers vitiorum fuga, solitudinis amor tantus, Sacra-
 mentorum adedò frequens usus sic Julium cum DEO conjun-
 ctum, abstractum à sodalium consuetudine, præsertim ve-
 rò pravorum tenere, ut ipsis esse irrisui inciperet, jocòque
 ipsum non aliter, quàm Anachoretam vocitarent. Quos
 equidem ille nihili faciebat, dulci interim familiaritate nu-
 minis lactatus; imò & Sanctorum, qui sensibilem quoque
 in modum frequenter se illi communicabant, & in animum
 terrenis affectibus purum facilius se super infundebat illimi-
 tas scienriarum. Decem non amplius natus annos jam non
 hospes, sed civis erat in Latio, exinde gradu ad Logicam,
 Jurisque purdentiã factò eos illis in facultatibus progressus
 fecit, ut brevi studiis illis Consultoris nomine præesse jussus
 fuerit. Qui honos temporibus illis non sanè neque nobilio-
 ribus quidem, aut ditioribus habebatur, nisi simul essent &
 cæteris doctiores. Verùm dignitas hæc, quantò illius no-
 men amplius famâ doctrinæ extulit, hoc magis eundem de

Assuescit
 fateri pue-
 riles culpas

Mendaciã
 & edacitas
 Julio igno-
 rata.

Julij pec-
 catum.

Sodales
 cum Ana-
 choretam
 vocant.

Latinè
 doctus Phi-
 losophiã &
 jura cog-
 noscit.

Consultor
 studiorum
 eligitur.

virtutis fastigio dejectum terræ afflixit. Pro muneris enim ratione, quod gerebat, necesse ipsi fuit per frequentem cum dissolutissimo quoque effrenium illorum Juvenum agere, procul à parentum, ac Magistrorum conspectu, qui cum in ætate tam lubrica amandatum destituere non debuissent. Quanto autem minor cura erat hominum de Julij salute, hoc magis divino oculo cordi fuit, sollicitè excubanti, ne quâ gravius cespitaret, medijs in periculis commonstratâ viâ, quâ se Mundi fallacijs felix transfuga expediret; ne malitia mutaret intellectum, aut ne fictio deciperet animam ejus.

Sap. 4.

C A P U T I I.

Vocatur ad Religiosum Statum.

Eligit Societatem.

Invitatur à
Deo ad re-
ligiosum
statum.

Legit S.
Vincenti-
um.

Incendi-
tur amore
perfectio-
nis.

Solitarius agendi modus, audiendi verbi divini studium, piorum voluminum lectio facile id apud Julium potuere, ut aurem mundanis clausam turbis, apertam teneret Numinis voci, ad sequendum se, ad religiosum statum invitantis. Vbi primùm attigit ætatem quindecim annorum, dedit se lectioni S. Vincentij, ubi pientissimus Author de perfectione agit, quam unusquisque profiteri in Religione tenetur; statim ignem, & flammam concepit dispositissimus adolescentis animus, & formato sibi altissimo de ea vivendi ratione conceptu beatos ter, & amplius existimabat, quos Deus ad hujusmodi degendæ vitæ genus delegisset, simul illud Christi effatum nequaquam obiter in animum demisit. Qui non reliquerit patrem, ac Matrem, & omnia, quæ possidet, non potest meus esse discipulus. Quod quidem Christi oraculum calcaris instar non segniter ipsum excitare consuevit, quoties arrepto in proposito lentius agere, & in exequendo non nihil tardari est visus. Et sanè non facile